

Budapest
Magyar Nemzeti Múzeum

Poštarina plaćena u gotovom

BÁCSKA

VI. ÉVFOLYAM
105

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnycim: Délbácska. Telefon 137. sz.

NOVISAD, 1925 MÁJUS HÓ 6
SZERDA

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
félévre 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára:
1 1/2 Dinár

Megalázott nemzedékek

A magyar Gyermektanulmányi Társaság nemrégiben közreadta azokat a tanulságokat, amelyeket pszichoanalitikus módszerek alkalmazásával szereztek a pedagógia területén. A lélek rejtett összefüggéseit kutató tudósok azt állapították meg, hogy különösen két nevelési eszköz rejti magában a boldogtalan embersorsnak tragikus magvait.

Egyik az elkényeztetés, amely mesterségesen a szülőhöz akarja tapasztani a gyermek egyéniségét s megakadályozza abban, hogy önálló emberré fejlődjön. Ennek az elhibázott nevelési módszernek áldozata a rengeteg életképtelen, nehéz helyzetekben megállani nem tudó, gyengejellemű ember.

A másik romboló hatású módszer: a túlzott szigor, a megszegényülések, a testi és lelki bántalmazások metódusa. A nehezen nevelhető gyermekekkel szemben ezt a módszert alkalmazzák legkönnyebben a laikus szülők, elfeledve, hogy a gyermek rossz hajlamait csak burkolt és elnyomott gyűlöletté változtatják a megalázással. A testi fenyegetés igazságtalan, aránytalanul súlyos büntetésnek érzi a gyermek még akkor is, ha belátja hibáját s hol az alárendeltség, hol a bosszúvágy érzéseit hordja azután magában egy életen át.

Négyszáz évvel ezelőtt Morus Tamás, Utópiájának előszavában így formulázta a helyes pedagógia főszabályát: „Az embernek legyen rá gondolja, kiket a természet, a véletlen, vagy a saját választása életének társaivá tett, azokkal szemben igazán kedves és megértő legyen, arra ügyelve csupán, hogy nyájassága ne rontson s elnézése urat ne növeljen. De az élet dolgait meg tárgyalni a feleséggel, játszani a gyermekekkel és szóbaállni a cselédséggel, olyan kötelességek, amelyeket el kell nézni, ha az ember nem akar idegenné válni a saját házában”.

Igy irt az Utópiának az emberi sóvárgás evangéliumának szerzője, de szavát azóta sem fogadtuk meg.

A nő és férfi viszonyában az uralomvágy, a szülő és gyermek viszonyában a kényeztetéssel kombinált szigorúság, a munkás és a munkaadó között pedig a feltétlen parancsszó és az aligrejtett gyűlölködés érzéspárja vált általánossá. Az igazság és célszerűség keresése helyett a meghunyászkodás és kegyetlenkedés erőviszonya dönti el az egyének és nemzedékek sorsát.

Ez a nemzedék a megaláztatások szakadatlan sorozatában nőtt fel. Kora gyermekégekben a szülői szigor többnyire elmulasztja azt a fáradságos munkát, hogy a gyermek rossz hajlamait szelid határozottsággal igyekezzék szublimálni, veszélytelenebb területekre átvetelni. A gyermeki lélek miértjeire gyakran türelmetlen ingerültség a felelet s a szülői önimádat diadalt ül, ha a gyermek csupán a tekintély nyomása alatt cselekszik, nem pedig azért, mert a cselekvés helyességét, vagy helytelenségét felismerte.

Ugyanez a princípium folytatódik azután az iskolában is.

A felnőt ember legrémesebb álmái azok, amikor tetlenül áll egy szigorú és gonosz mosolyu ur kaján kérdései előtt, kinek ceruzájában számtalan szekundák lehetőségei kárpótolják a sovány fizetés sanyaru érzését.

Am a megaláztatások az iskola befejezésével nem érnek véget. Egész társadalmi berendezkedésünk az erőszakra és az engedelmessége épül fel. A hivatalnokok végtelen lánolatába

kapcsolódik életünk, akik nem a közösség kiszolgálóinak, hanem uraiak tartják magukat. Az ezer helyen számoltartott egyén ugyanannyi láthatatlan bilincsel van fűzve az állam és a gazdasági termelés szerveihez.

Jaj annak, aki szereti a szadságot, jaj annak, aki nem tud megalkudni abban a korban, amelyben az alkalmazkodás képességét tartják a legfőbb erénynek. S ahány intézményt létrehozunk, amyi újabb gátat állítunk a saját lelki szabadságunk útjába. Nem becsüljük a mások egyéniségét, eszköznek tekint-

jük csak őket a magunk hatalmának érvényesüléséhez, mindegyikünk a maga képeére akarja idomítani a környezetét és az egész világot s nem veszi észre, hogy ő ebben a küzdelemben éppen a maga egyéniségét veszíti el. Szabad emberek önkéntes társulása helyett szörnyü gulává alakult át az emberi társadalom: rab és börtönőr lett egy személyben mindegyikünk, alatta és fölötté embertestvérei birkóznak a végtelen bilincsből, hogy egy ponttal feljebb jussanak a gula csúcsa fölé s így mulik el az élet szépség és öröm nélkül.

A radikális-független demokrata fuzió

A radikálisok Pribicevics nélkül szeretnék a fuziót
A HSS álláspontja

Beograd. Politikai körökben sokat foglalkoznak a radikálisok és független demokraták fuziójának lehetőségével. Miután eddig erre vonatkozólag még semmilyen pozitív kijelentés nem hangzott el, a Délbácska munkatársa tegnap a radikális párt egy vezető tagjához fordult, hogy megtudja, mennyiben felelnek meg az igazságnak a fuzióról szóló hírek.

— Mi igaz azon hírekből, hogy a radikálisok és független demokraták fuzióról tárgyalnak? — volt munkatársunk kérdése.

— A radikálisok és a független demokraták fuziójára vonatkozó tárgyalásokat mi tartózkodóan figyeljük. Ennek főoka Pribicevics személye — volt a válasz. Mi Pribicevicset fegyelmetlen és egyáltalán nemtoleráns embernek ismerjük, aki, ha akár mint egyén, akár az egész független demokrata párttal együtt belépne a radikális pártba, csak zavarokat okozna.

— Van-e kilátás arra, hogy a független demokraták esetleg Pribicevics nélkül lépnek be a radikális pártba? hangzott második kérdésünk.

— Azt hiszem ez lehetséges lesz, annál inkább mivel Krizman ugyszólván más is a mi emberünk.

A radikális képviselő nyilatkozata után munkatársunk a horvát paraszt párt és a Zajednica tagjainál érdeklődött, hogy hat rájuk a fuzio kérdése?

A válasz szerint a horvát paraszt párt képviselőit nagyon kellemetlenül érinti a fuzio kérdése, mert attól tartanak, hogy az olyan, radikális-rádics párti kormányban ahol a radikális Pribicevics is benn van nem lenne más mint radikális köntösben folytatná Pribicevics politikáját, már pedig ebben az esetben nem tudná magát igazolni a horvát nép előtt a horvát parasztpárt.

A Zadrusna Banka szanálása

A betétesek konferenciája — Nem követelik a pénzüket, hanem várnak, míg az állam megvásárolja a bank palotáját

A nehézségekkel küzdött novisadi Zadrusna Banka szanálását az igazgatóság a bank új palotájának ak az eladásával akarta végrehajtani. A pénzügyminiszterrel megkezdett tárgyalások eleinte sikerrel is kecsegtettek, később azonban inind több és több akadály merült fel és a vételt még máig sem perfektuálták. A Zadrusna Banka igazgatóságát természetesen igen kellemetlen helyzetbe hozta ez a körülmény, mert a bank palotájának eladásából befolyó összegből ki lehetett volna fizetni a betéteket. Mivel egyelőre még nem sikerült a palota eladása, a bank igazgatósága megakart nyugtatni a betéteseket és ezért tegnap délelőtt 11 órára konferenciára hívta meg összes betéteseit.

Az értekezleten ismertették a betétesekkel a bank helyzetét, amely egyáltalán nem katasztrófális és ha az állam megveszi a palotát, akkor a bank könnyen kifizetheti összes betéteseit. Ez azonban csak akkor lehetséges, ha a betevők nem rohanják meg a bankot, hanem türelemmel várnak addig, amíg a palota eladását perfektuálják.

A betevők miután meggyőződtek arról, hogy pénzüket csak abban az esetben van biztosítva, ha nyugodtan várnak addig, amíg a bank eladja palotáját, elhatározták, hogy nem követelik a pénzüket és várnak. Az igazgatóság tagjai remélik, hogy a pénzügyminiszterrel rövidesen megállapodnak a palota eladása kérdésében és akkor simán szanálhatják a bankot.

Benes Bécsbe utazik

Ausztria nem lép be a kis-antantba

Bécs. Benes csehszlovák külügyminiszter a kis-antant bukaresti konferenciája után 14-én Bécsbe érkezik, ahol két napot fog tölteni. A kormányhoz közelálló körök információja szerint tárgyalásai folyamán meg fogja indokolni ismeretes álláspontját Ausztriának Németországhoz való csatlakozása kérdésében és rámutat azokra a lehetőségekre, amelyek Ausztria életképességét megerősíthetnék és biztosíthatnák. Benes dr. véleménye szerint az első lépés ehhez a kereskedelmi szerződések kiépítése volna az utódállamokkal. Ausztriának a kis-antantban való csat-

lakozásáról, amiről néhány lap jelentést tett, az sem lehet, ezzel szemben Csehszlovákia és Ausztria között a kereskedelmi szerződés nagyarányu kiépítését készílik elő. Ausztriának Csehszlovákiával való szerződését a többi utódállamokkal való szerződés követné, amelyek különösen az árukedvezményekre terjednének ki. Csehszlovákiából Ausztriába legelsősorban élelmiszereket lehetne kedvezményes vámkokkal bevinni, míg Ausztria bizonyos iparcikkeket szállíthatna kedvezményes vámmal Csehszlovákiába. Benes dr. külügyminiszter Bécsben egyelőre csu-

pán a csehszlovák vonatkozásokról tárgyal és csak, ha alapvető egységet tudnának elérni, akkor kerül sorra Jugoszlávia, Magyarország és Lengyelország.

A vrsaci kiállítás humbug

Egy ügyes szélhámos becsapta az egész országot

Az egész országot elárasztották a vrsaci kiállítás plakátjával, a kiállítás-hoz szükséges tőke biztosítására pedig sorsjegyeket árultak mindenfelé. Most aztán meglepő fordulat állott be a vrsaci mintavásár és mezőgazdasági kiállítás ügyében. Az illetékesek megállapították, hogy az egész kiállítás humbug, egy ügyes szélhámos trükkje, amivel ezeket csalt ki a könnyenhiwő közönség zsebéből.

Cseszlárovičs Iván foglalkozás nélküli fiatalember eszelte ki a vrsaci kiállítás tervét és kamatoztatta a saját zsebe javára. Felhívásokat, röpcédulákat bocsátott ki, szerb nyelvű hivatalos kiállítású közlönyt adott ki, amelyben azt ígérte, hogy a külföld számára többnyelvű lapot is nyomtat, előkelő cégek tulajdonosait kinevezte igazgatósági, felügyelő vagy rendezőbizottsági tagokká, plakátot nyomtatott és a rendezőbizottság néha az igazgatóság nevében a hatóságokkal is tárgyal.

A jó vrsaciak örültek, hogy csendes és lassu feledésbe merülő városuk neve forgalomba jön, támogatni igyekeztek a „kiállítási bizottságot”, amelyik egyelőre semmi áldozatot nem kívánt, legfeljebb néhány kiállítási sorsjegy megvásárlásáról volt szó, darabonként 10 dinárjával.

Mert ez volt a főtrükk, a sorsolás. Cseszlárovičs sokezer sorsjegyet nyomtatott a nem létező kiállítási igazgatóság nevében, fényes sorsolási prognosztikont adott, sok nyerelemnyel és ötven ezer dináros nagylutritval, mindezt majd a kiállítás utolsó napjára ígérve potom tíz dinárért.

A vrsaci ipartestület érdeklődése pattantotta ki a kiállítás botrányát. A rendőrség lefoglalta a Cseszlárovičs garzonlakásán levő igazgatósági irodát, Cseszlárovičsot pedig letartóztatta. Saját bevallása szerint ötvennél több sorsjegyet sikerült eladnia.

Hindenburg Berlinben

Berlin. Hindenburg köztársasági elnök jövő hétfőn délután öt órakor érkezik Berlinbe. Hogy nagyobb tüneményeket elkerüljenek, vonata nem főpályaudvarra fut be, hanem a külfővárosi heeresstrasse pályaudvarra.

Tőzsde

A dinár árfolyamai

Bécs 1141.— Prága 54.55
Budapest 1148.— Trieszt —

Május 5	ZÜRICH zárlat	BEOGRAD zárlat	ZAGREB zárlat
Beograd	8.375	—	—
Zürich	—	1202.—	1202.—
Newyork	517.75	62.125	62.175
London	25.12	301.25	300.25
Páris	27.12	325.75	—
Milano	21.27	255.45	256.25
Prága	15.35	184.—	184.125
Berlin	123.20	1495.—	1475.—
Budapest	0.0073	0.08749	—
Brüssel	26.30	—	—
Bécs	0.00728	0.08755	0.08755
Bukarest	2.45	—	—
Amsterdam	207.85	—	2510.—
Szótija	3.775	—	—
Krisztiania	—	—	—
Szaloniki	—	—	—
Varsó	—	—	—

Kedvezmények a nyugdíjasoknak

A nyugdíjasok egyesülete közszükségleti cikkek bevásárlásánál tiszszázalékos kedvezményt biztosít tagjainak

A nyugdíjasok siralmas helyzete általában mindenütt ismeretes s miután a nyugdíjilletmények méltányos és emberséges rendezésére hivatalos uton belátható időn belül nincs kilátás, az egyes nyugdíjasszövetségek e kérdést társadalmi uton próbálják rendezni. A novisadi nyugdíjasok egyesületének agilis vezetősége, már régebbi idő óta azon fáradozik, hogy a közszükségleti cikkek beszerzésénél bizonyos kedvezményt biztosítson a nyugdíjasok számára. Az egyesület elnökségéből ma kapott információk szerint a novisadi Meindl cég a kávé, pótkávé, kakao, tea, rum rizs és olaj bevásárlásánál angro (beszerzési) árat számít fel, Vučur Sztevan mézárás pedig (Winklepala) 10 százalék kedvezményt ad a nyugdíjasoknak. Az egyesület vezetősége most tárgyal a városi jódos gyógyfürdő igazgatóságával, hogy a fürdő használatánál is kedvezményt biztosítson a tagjai számára.

Kritikus a hazai nyomdák helyzete

Akción a hazai nyomdaipar védelmére

A nyomdaiparunkban mutatkozó krízis következtében a „Jugoszláv Grafikai Vállalatok Szövetsége” és a „Grafikai Munkások nők Szövetsége” módot keres arra, hogy megmenesse a veszélyeztetett grafikai vállalatokat és ezáltal biztosítsa a grafikai munkásokat a fenyegető munkanélküliség ellen. Megvan állapítva, hogy a hazai nyomdák kritikus helyzetének főleg az az oka, hogy sok vállalat idegenben végezteti nyomtatási megbízásait. Nem teszik azt csak az idegen vállalatok, amelyeknek nálunk fióküzleteik vannak, hanem hazai vállalatok is külföldre küldenek munkákat, sőt — teszi ezt maga az állam is. Vannak ügynökségek, amelyek ily, külföldre irányítandó munkák gyűjtésével foglalkoznak. Természetes, hogy azáltal szenved az állam által meg nem védett hazai ipar. Megjegyzendő, hogy az állam külföldi megrendeléseknél, minimális vámost állapít meg.

Azért mindkét fentemlített szervezet bizottságot alakított „a grafikai munkáknak külföldre való exportálása ellen”. Ez a bizottság mindent meg fog tenni, hogy a munkák itthon maradjanak, annál is inkább, mert a hazai vállalatok, kapacitás tekintetében nem állanak a külföldi vállalatok alatt és semmi ok arra, hogy grafikai munkáikat külföldre vigyűk.

Egyelőre a következő adatokat közöljük: a szlovéniai Badiura kiadóvalattal külföldre küldte munkáit; ugyanazt tették mások is, úgy, hogy Szlovénia majdnem kereset nélkül maradt. Erélyes intervencióra volt szükség, hogy a Badiura vállalat ismét itthon végeztesse munkáit. S. Milinovic (azelőtt Nikolics) zágrebi kereskedése a bécsi Paragon cégnél eszközöl megrendeléseket s ugyanugy más vállalatok is cselekednek, amelyeknek neveit más alkalommal hoztuk majd nyilvánosságra. A szuboticei villanyközpont a bécsi Minerva cégnél készített el számláit. J. Csaklovics zágrebi vállalata szintén Bécsbe küldi megrendeléseit. Dr. E. Mayerhofer, egyetemi tanárunk „Padiatolai előadások” című művét a bécsi S. Springer cég által adatta ki és a könyvkereskedések által a könyvet 21 aranyárért árusítja — míg ugyanazt itthon jobban és olcsóbban lehetett volna megcsinálni.

A zágrebi „Kartro” cég külföld részére gyűjt munkákat és ami a legsajnálatosabb, még kerületi munkásbiztosító pénztárak is nyújtanak neki keresetet. Fasel, a cég igazgatója, idegen; szintugy idegenek Braumer, Löwy és Kreiner ügynökök is. Mindezek ellen és mások ellen is, amelyeknek neveit még közölni fogjuk, a bizottság minden eszközzel küzdeni fog, mert tönkre

teszik hazai iparunkat és elveszik hazai munkásaink kenyerét. Ily vállalatok részére a nyomdák nem fognak dolgozni, mindaddig, amíg külföldre járnak. Felhívjuk az egész nyilvánosságot, kötelességszerűen, megfelelő magatart

ist tanúsítson ily vállalatokkal szemben kötelességünk, nyilvánosan megélemezni ezeket a cégeket, amelyek ihasználják vállalatunkat, a keresetet pedig idegeneknek adják oda.

I. Malinar s. k. B. K.

Gyilkosság és öngyilkosság a „Fehér Hajó” vendéglőben

Agyonlőtte feleségét egy szuboticei malom raktárnoka, majd önmagát lötte szíven — Öszetépett személyazonossági igazolványoka kályhában

Hétfőn este egy 30 év körüli, magas, kreolarcu, feketehajú férfi egy alacsonytermetű, hasonlókorú nő társaságában szobát bérelt ki a novisadi Fehér Hajó vendéglőben. A bejelentő lapra a férfi ezt írta:

Pálfai József és felesége Becskerek

Az állítólagos házaspár a szoba kibérelése után az étteremben megvacsorázott, majd kisebb mennyiségű bor elfogyasztása után visszavonultak az ötsz számú szobába. Reggel a szobaasszony kávéval szolgált fel a házaspárnak, akikről ekkor még nem is sejtették, hogy milyen borzalmas szándék végrehajtására készülődnek. Fél tizkor a szálloda személyzete két kisebb dörrenésre lett figyelmes. Az első percekben senkinek sem jutott arra, hogy a zaj az ötsz számú szobából ered, amelyben ekkor már befejeződött két ember tragédiája.

Felfedezik az öngyilkosságot

Tizenegy óra után Soltész Mária szobaasszony Basin Gyóka pincér kíséretében be akart menni a szobába, mert ekkor már feltűnt, hogy a két vendég egyáltalán nem ad életjelet magáról. Amikor a kopogtatásra, „később a dörömbölésre sem kaptak választ, lakatost hívtak és feltörték az ajtót. Amikor behatoltak a szobába, borzalmas látvány tárult a szemük elé.

A baloldali ágyon felöltözve, átlőtt szívvvel feküdt a két ember. Ekkor már egyikben sem volt élet.

A nő fehér bluzán, pontosan a szív fölött katalmas vérfolt piroslott, s egy hasonló véres folt jelezte a férfi ingén is a halálos lövést. A Frommer, amely kioltotta a két emberéletet, a földön hevert.

A rejtélyes öngyilkosok

A szomszédos tűzoltóaktanyánál telefonon azonnal értesítették a borzalmas felfedezésről a rendőrséget, ahonnan Mátics rendőrkapitány, Malencsics rendőrfogalmazó, dr. Cseremov tiszti orvos, több detektív és néhány rendőr jelentek meg a helyszínen. A halott nő arca ekkor még kendővel volt letakarva, ami valószínűvé tette azt a feltevést, hogy

a férfi először lelőtte a nőt, akinek a golyó áthatott a szíven, aztán magát lötte agyon.

A „Délbácska” munkatársa a rendőri bizottsággal egyidőben érkezett a borzalmas tragédia színhelyére. A két halott felöltözött, szorosan egymás mellett feküdt a baloldali ágyon. A földön egy férfialap hevert, az ágyterítők két pár keztyű, a fogason egy esernyő. A rendőri bizottság azonnal kihallgatta a szálloda személyzetét, de azok vallomásából az öngyilkosok kilétét nem sikerült megállapítani. Malencsics rendőrfogalmazó ekkor a földön talált férfialapot kezdte vizsgálni, s abban M. J. monogramot talált. Miután ezek a betűk nem egyeztek meg a bejelentőlapon lévő név kezdőbetűivel, megerősödött a gyanu, hogy az öngyilkos pár álnéven jelentette be magát.

Levél a rendőrséghez

Malencsics fogalmazó az éjjeliszekrényen egy, a rendőrséghez címzett levelet talált, amelyben a következők állottak:

Igen tisztelt rendőrség! Kérjük önöket, ne érdeklődjenek kilétünk után, miután ez nem fontos. Kö-

zös elhatározással lettünk öngyilkosok, illetőleg váltunk meg az élettől. Tisztelettel N. N. N. N.

Malencsics átkutatta az egész szobát, s a kályhában félig elégett papirdarabok között két, apró darabokra tépett személyazonossági igazolványt talált, amelyet a bélyegző szerint a szuboticea rendőrség állított ki. Amikor a rendőrfogalmazó összeállította az eltépett igazolványt, minden kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy

az öngyilkos házaspár Molnár József szuboticei, IV. kör. Sombori ut 39. szám alatt lakó malom raktárnok és felesége Molnár Róza.

Féltizenkét órakor érkezett meg a törvényszéki vizsgálóbizottság élén Vukovljac Zsarkó ügyéssel és Glumac Bogdán vizsgálóbíróval. A jegyzőkönyv felvétele után hullaszállító kocsin a két holttestet kiszállították az állami kórház hullakamrájába. A boncolás megejtése után valószínűleg szerdán délután temetik el őket.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy az első lövés a nő szívét furta keresztül, s azonnali halált okozott, míg a második a férfi szíve fölött furódott a testbe, majd áttűve a vesét a hátfalon jött ki. Ezt a golyót megtalálták az ágyban. A másik golyó nincs meg, ez minden valószínűség szerint a nő testében maradt. Hogy a szerencsétlen házaspárt mi készítette öngyilkosságra, nem lehet tudni, miután erre a kérdésre sem a hátrahagyott levél, sem a vizsgálat eddigi eredménye nem tudott választ adni. A novisadi rendőrség telefonon azonnal érintkezésbe lépett a szuboticei rendőrséggel, amely a tragédia ügyében Szubotícán is megindította a vizsgálatot.

A borzalmas dráma óriási feltűnést keltett Novisadon, s a Fehér Hajó környéke mindaddig feketélt az ember-tömegtől, amíg a két holttestet el nem szállították.

Amerikai utlevelet kért a Molnár házaspár

A novisadi rendőrség érdeklődésére a szuboticei rendőrség telefonon az öngyilkos házaspárra vonatkozó következő adatokat bocsájtotta a novisadi nyomozóhatóság rendelkezésére:

Molnár János bácskograditei születési szuboticei lakos, aki ezévi március hó 1-ig a szuboticei Rajacsics-féle malomban, mint raktárnok állott alkalmazásban. Ekkor elbocsájtották, s Molnár feleségével együtt ki akart vándorolni Amerikába. A szuboticei hatóságok azonban eddig nem ismert okok miatt megtagadták az utlevél kiállítását. Miután a szerencsétlen ember a Vajdaság területén sehohsem tudott alkalmazáshoz jutni, lehet, hogy feleségével együtt efeletti elkeseredésükben követtek el öngyilkosságot. Az öngyilkos raktárnok 31 évet élt. Felesége Novivrbason született.

A Molnár-házaspár bucsulevelei

Molnár és felesége hétfőn délután egy, a Templom-téren lakó uriaszonymnál a Telecski utcában lévő, Kott-féle vendéglő után érdeklődött. A kapott utbaigazítás után csakugyan megjelentek a jelzett vendéglőben.

Kott vendéglőstől Molnár szobát kért, s amikor kijelentették, hogy a helyiségben vendégszoba nincs, helyet foglaltak az egyik asztalnál. Molnár egy spriccert kért, míg felesége számára egy üveg sört rendelt, azután mindketten levelet kezdtek írni. Fél hét tájban a férfi felkelt és eltávozott. Egy félóra mulva visszatért, amikor Kott vendég-

lős és Molnár között a következő párbeszéd folyt le:

— Kapott szobát az ur?
— Igen. A Fehér Hajóban.
— Ugye maguk nem idevalók?
— Nem. Csak átutazóban vagyunk.

Miután a vendéglős látta, hogy a kérdések kellemetlenek a vendégre nézve, nem érdeklődött tovább. Molnár, mialatt távol volt és szobát bérelt, egy főtéri csemegekereskedésben vegyes elfogyasztották, majd ismét spriccert rendeltek. Féltizenegyig ketten hét spriccert és egy üveg sört ittak meg. Étkelés után már csak a férfi irt, mialatt a nő hallgagon, látható szomorúsággal nézte férjét, aki ekkor küldte hozzártartozóinak utolsó üzenetét... A levelek befejezése után a házaspár halálkán, egymáshoz közelülve beszélgetett féltizenegyig. A vendégek állítása szerint a két halálbainduló ember viselkedése egy turbékoló, boldog szerelmespár benyomását keltette. Fél tizenegykor eltávoztak a vendéglőből és alig 12 órával később eldőrdült az a két lövés, amely után a két szerelmes szív megszűnt dobogni... (cs.)

Modernizálják az önkéntes tűzoltóságot is

A „Délbácska” vasárnapi számában már jelentettük, hogy az önkéntes tűzoltóságot is modern felszereléssel fogják ellátni, miután az önténtesek régi típusu lövontatásra berendezett felszerelése, amely mindennek nevezhető, csak modernnek nem, már hosszabb ideje használatlanul hever részint a gázgyárban, részint a városi istállóban. Az önkéntes tűzoltóság ezen régi felszereléseit a teljesen modern autókra szerelt tűzoltókészülékek mellett alig lehet használni, s ez a körülmény egyik legnagyobb akadálya annak, hogy tüzesetek alkalmával az önkéntesek segítségét nyujtsanak a hivatásos tűzoltóságnak. Vasárnap délelőtt ebben az ügyben értekezletet tartottak az önkéntes tűzoltók és azon ugy határoztak, hogy a régi felszerelést eladják és az így befolyt összegben modern felszerelést, elsősorban egy autófecskendőt vásárolnak. A legrövidebb időn belül eladásra kerül egy vészvonat, egy kocsi-fecskendő, egy szerkocsi, egy víz-hordókocsi, egy kétkerekű mozdony-fecskendő és egy 16 méteres, háromrészes tolólétra. A novisadi önkéntes tűzoltóság vasárnap hozott határozatra felhívjuk mindazon községek figyelmét, amelyeknek még nincs tűzoltófelszerelésük, miután az itt alig használható felszerelésekkel egy kisebb helység tűzbiztonsági szolgálatát kifogástalanul lehet ellátni.

Járásbirósági tárgyalás Sztrari-Futakon

A novisadi járásbiróság tegnap helyszíni tárgyalást tartott Sztrari-Futakon. Először Bulajics Jovan újmajoron lakó dobrovoljac ügyét tárgyalták, aki ez év március elején minden engedély nélkül néhány tölgyfát vágott ki a Chotek-féle uradalom erdejében. A járásbiróság ezért 300 dinár pénzbüntetésre és az okozott kár megtérítésére ítélte Bulajics Jovant.

Ugyancsak 300 dinár pénzbüntetésre és az okozott kár megtérítésére ítélték Vukmanovics Ilija vakrokkantat, mert 25 tölgyfát vágott ki.

Popov Szava, Kurjakov Gavra és Popov Novak 1921 őszén harminc kötet nádat vittek el a Chotek uradalomból. A járásbiróság ezért Popov Szávát és Kurjakov Gavrát 100, Popov Novakot pedig 50 dinár pénzbüntetésre ítélte.

A hidsáncok (Bruckschanzen) lebontásánál kieső

épületfa és téglá

jutányos áron eladó. Bővebbet:

Joco Pervas és Andrea Brezovac

vállalkozóknál a helyszínen.

803-1-2

HIREK

— **Egyházi hírek.** Bestity Pál újmisési báciai káplán lett. Petres János csávolyi és Csányi István bokodi plebánok betegségekből felépültek és átvették újból plebániájuk vezetését. Gärtner Sándor katymári plebánost saját kérelmére Csátaljára, Latinovics család kegyuri bemutatása alapján Schwerer Ferenc vaskuti plebánost Katymárra, Mészáros Béla tompai adminisztrátort Vaskutra nevezte ki plebánosokká az egyházi hatóság. Belágyi Mihály bajai hitoktató Tompán adminisztrátor lett.

— **Gyurgyevdán.** Görögkeleti polgártársaink ma ünneplik Szent-György napját (Gyurgyevdán) amely alkalommal a szerb jótékony nőegylet tagjai virágokat fognak árusítani a novisádi szegények segélyezésére.

— **Beiratkozás az elemi iskolák első osztályába.** A novisádi tanfelügyelőség felhívja mindazon szülőket, akiknek gyermekei most jönnek majd az elemi iskolák első osztályába irasák be gyermekeiket május 1—15 közötti időben a lakásukhoz legközelebb levő elemi iskolába.

— **A tözsdé közgyűlése.** A novisádi terménytözsdé 17.-én délelőtt 10 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését.

— **A jégkár felbecsülése.** A szombori jégeső nagy kárt okozott a csejnyei és kijszai gazdáknak, akik ezért gyorssegélyt kérnek a városi tanácstól. Lákics Jován polgármesterhelyettes vezetésével tegnap délelőtt bizottság kiszállt a helyszínrre, hogy a károkat megvizsgálja. A bizottság a helyszíni szemléről jelentést fog tenni a tanácsnak.

— **Somborban kislakásokat építenek.** Somborból jelentik: Szombor város már a múlt évben elhatározta, hogy minden lehető módon elő fogja segíteni a szegényebb sorsú lakosságot abban, hogy saját lakáshoz juthasson. A határozat alapján még a múlt évben felosztott a város saját tulajdonából a nagy szerb templom mellett 15000 négyszöglet, 5 dinárért adva ölenként. Ezen a területen 150—250 öles parcellákra 66 ház épült, illetve csak 63, mert három tulajdonos még nem bírta házáat felépíteni. A Szomborba telepített dobrovoljacok ingyen kaptak 92 ház részére 20.000 négyszöglet területet a bezdáni uton, most pedig újabb áldozatot hoz a város, amennyiben több kiscsiga és kisiparos kérelmére újabb 4400 négyszöglet területet enged át ölenként 5 dinárjával az igénylőknek. Az új telep az ugynevezett kis szerb templom mellett elterülő város egy év alatt 180 új ház, illetve kislakás felépítésével tényleg megoldja a lakáskérdést.

— **Csaruga kézrekerítői 75.000 dinár jutalmat kaptak.** Beográdból jelentik: A belügyminisztérium még csak most adta ki Csaruga nyomravezetőinek azt az összeget, amelyet a hatóságok és magánosok tüztek ki azok jutalmazására, kik a rettegett szlavóniai haramiavezért élve elfogták. Őfelsége Sándor király a belügyminiszter által megszabott összeghez még tízezer dinárt adott, úgyhogy Csaruga fejére kifizetett díj összesen hetvenötezer dinárra emelkedett. A belügyminiszter ezt az összeget így osztotta fel: Palavizini őrmester és Milovics káplár, akik Csarugát elfogták, egyenként tizenkilencezer dinárt, öt csendőrtisztot fejenként két és félezer dinárt kaptak, a többi pénz pedig azok között a szlavóniai földművesek között osztották fel, akik kikutatták Csaruga rejtekhelyét. A belügyminiszter kérte a pénzügyminisztert, hogy a hetvenötezer dinárt mielőbb juttassa a megjutalmazottak kezébe, miután azok már közel két éve várnak a jutalomdíjra.

— **Elárverezték a Habsburg-ház luxus paripáit.** Budapestről jelentik: A magyarországi Tatán tegnap árverezték el a Habsburg-ház nagyszerű luxusparipáit. Az árverésre még Angliából, Franciaországból és Németországból is igen sokan jöttek. Az árverezett fajparipákat Eszterházy Ferenc gróf három évvel ezelőtt vásárolta meg

A bacskogradistei jegyző támadói

ügyének tárgyalását elhalasztotta a feljebbviteli bíróság

Mindenkinek élénk emlékezetében él még az a merénylet, amely 1923. szeptember 6-án este történt Csakra Csedomir bacskogradistei jegyző ellen. Az ottani csendőrség hosszabb nyomozás után kiderítette, hogy kik a tettesek és azok felbujtói és ezeket számszerint tizenegyet bekísérte a novisádi ügyészség fogházába, ahol a főbb vádlottakat vizsgálati fogságba helyezték. A vizsgálat kiderítette, hogy ugyanazok, akik Csakra ellen követték el a merényletet, 1923. augusztusában Bernhard Ferenc bacskogradistei tanítót is megtámadták és súlyosan megsebesítették.

A novisádi törvényszék a felbujtó Popovics Milánt 5 fél évi, a támadás vezetőjét Petrovics Gyurót pedig 5

— **legitimista meggyőződésből.** Három évvel ezelőtt arról értesült a gróf, hogy a Habsburg-ház menése dombra kerül, mire gavalléros gesztussal összevásárolta az egyedül kiszemelésekre használható lovakat abban a reményben, hogy rövidesen visszatérhet a királyi család Magyarországra és ekkor visszaadhatja a ménest a volt királyi háznak. Ez a vásárlás nagyban hozzájárult a tatai majorátus súlyos válságához, amelynek a rendezésére Sigray Antal gróftól kérte fel a családi tanács. A paripák ugyanis horribilis értékűek. Egyes darabokat Eszterházy Ferenc gróf 100—150 millió koronáért vásárolt meg, ami tekintettel arra, hogy mintegy 200 ilyen luxusról volt szó, egy-két milliárd magyar koronát jelentett. Növelte ennek a kiadásnak a súlyosságát az, hogy a megvásárolt lovakat nem lehet felhasználni semmiféle praktikus gazdasági célra, és így a milliárdos kiadások teljesen improduktív befektetések voltak.

— **Megjelent „Az ucca“ első száma.** Aranyműves Csuka János hirlapíró, a szubotica „Hirnap“ belső munkatársának szerkesztésében megjelenő riporterlap, „Az ucca“ első száma rendkívül érdekes tartalommal most hagyta el a sajtót. A lap cikkei a következők: Havas Károly levele a szerkesztőhöz — Győrünk a nagyseprővel! — Gyógyszerész ur, kérek egy aláírást! — Ma nálad alszom kedves — Levél a korrupción — Interjú a hatóságai divánnyal — Esernyőháború [a sombori főtcán — Május a novisádi fürdőparkban, stb. A rendkívül bátor hangon szerkesztett riporterlap a Vajdaság területén mindenütt vásárolható. Ára három dinár. „Az Ucca“ legközelebbi száma szombaton jelenik meg.

— **A korcsmai verekedés vége.** Popovics Giga és Pogacsevics Mita novisádi földművesek Zagorica-Kurta Joca novisádi kocsmájában ittak. Mikor már elfogyasztottak néhány liter bort összevesztek és a veszekedés hevében Popovics Giga székkel fejebe vágta Pogacsevics Mitát. A járásbíróság ezért 500 dinár fő és 300 dinár mellékbüntetésre ítélte Popovics Gigót.

Piaci árak május 5-én:

Vágómarha la	—	9.—11.—
Borjú	—	14.—16.—
Sertés	—	13.—15.—
Malac 4—6 hetes	—	700.—800.—
Bárány	—	11.—13.—
Vágott hal	—	50.—
Hal	—	28.—30.—
Hal, apró	—	15.—16.—
Hizott lud	—	23.—19.—
Sovány lud párja	—	170.—200.—
Kacsa párja	—	90.—
Pulyka kiló	—	18.—
Csirke	—	65.—80.—
Tojás	—	1.—
Muhar széna	—	1.—
Szalma	—	—40

(x) Szabad idejét kellemesen tölti, ha „Literatura“ költésnkönyvtár könyveit olvassa. Laza Kostića ul. 6. 757-1-8

évi börtönre ítélte. A többi vádlottakat pedig 3—1 évi börtönre ítélte.

Az ügyész valamint a vádlottak és védők felelőssége folytán tegnap tárgyalta a bacskogradistei felelőtlenek bűnyegyét a novisádi feljebbviteli bíróság.

A tárgyaláson dr. Aradszki Mita védőtgyűvő a bizonyítás kiegészítése irányában tett előterjesztést és kérte szerezze be a bíróság a Csakra ellen megindított fegyelmi vizsgálat iratait, továbbá újabb tanúk kihallgatását is kérte.

A feljebbviteli bíróság hosszabb tanácskozás után úgy határozott, hogy helyt ad a védő előterjesztésének és elrendelte a bizonyítás kiegészítését, a tárgyalást pedig elhalasztotta.

Elitették bigamiáért

Egy szubotica lakos, aki Oroszországban is megnősült, bár volt otthon felesége

Sztipics Béla szubotica lakos a háboru alatt Oroszországban volt hadifogoly. Sztipics Béla 1920-ban feleségül vette a 19 éves Agapova Eugeniát, bár otthon Szubotican volt felesége. Sztipics Béla azzal védekezett, hogy kényszerűségből házassodott meg másodsor, mert különben a bolsevikiek nem adták volna neki munkát. Védekezéséhez azt is hozzáfűzte, hogy közzölte Agapova Eugeniával a házasságkötés előtt, hogy neki odahaza már van felesége, a leány azonban ennek ellenére is hozzáment. Agapova Eugeniája azonban tagadta ezt és azt mondta, nem tudta, hogy Sztipics már nős, nem is mondta ezt neki. Sztipics Béla a házassági okirat szerint is azt vallotta, hogy nőtlen.

A szubotica törvényszék felmentette Sztipics Bélát a bigamia vádjáról, elfogadva védekezését, hogy csak kényszerből házassodott. Az ítélet ellen azonban felelősséget a szubotica ügyész és így tárgyalta tegnap a novisádi feljebbviteli bíróság az ügyet.

A dr. Gyurgyev Boskó elnökléte alatt álló tanács azonban úgy találta, hogy Sztipics Béla tényleg bűnös bigamia bűntettében, de tekintetbe vette a számtalan enyhítő körülményt és ezért csak egy havi fogházra ítélte. Az ítéletben úgy dr. Nikolics főügyész helyettes, mint az elitelt megnyugodtak.

Markovics-Erdélyan Nikolát

rágalmazás miatt elitették

Markovics—Erdélyan Nikola Bácska Topola volt fősolgabírája tegnap két rágalmazási ügyből kifolyólag mint alperes jelent meg a novisádi járásbírói tárgyaláson. Az első ügyben dr. Cseremov Dragomir ügyvéd volt az ellenfele, aki a topolai fősolgabírói állásban Markovics—Erdélyan Nikola elődje volt. Valamilyen ügyből kifolyólag nézeteltérés támadt Markovics—Erdélyan Nikola és dr. Cseremov dragomir között, amelynek során Markovics—Erdélyan megsértette dr. Cseremov Dragomirt, aki emiatt becsületsértésért beperelte Markovics—Erdélyan Nikolát. Az ügyet tegnap tárgyalta a novisádi járásbíróság, az ítéletet azonban elhalasztotta, mert dr. Cseremov Dragomir nem hozta el a tárgyalásra azt a levelet, amelyben a sértő kitétel benn van.

Markovics—Erdélyan Nikola második ügyében azonban már hozott ítéletet a járásbíróság, még pedig marasztalót. 1920. március 7-én a dobrovoljacok nagygyűlést tartottak Novisadon, amelyen Markovics—Erdélyan Nikola is felszólt. Beszédében azzal vádolta meg Kovacsevics Lázár dobrovoljac hadnagyot, hogy ez a novisádi város-

parancsnokságnál denúciálta Zaharics dobrovoljacot. Markovics így akarta megakadályozni azt, hogy a novisádi dobrovoljacok Kovacsevics a lelkükké válasszák. Miután Markovics ezen vádját nem tudta igazolni, a járásbíróság rágalmazás miatt 300 dinár fő- és 200 dinár mellékbüntetésre ítélte.

Színház

A Nemzeti Színház műsora:

Szerda: A hollandi menyecske.

Csütörtök: Mindenki orvos (Bemutató).

Péntek: Luxemburg grófja.

— **Unatkozik ?!** Iratkozzék be a Kardos kölcsönkönyvtárba, mely Kralja Petra u. 19. alatt van. 684—4

Sport

Ausztria Magyarország 3:1 (2:1.)

Tegnap délután játszották le a bécsi Hohe Warte pályán az osztrák és magyar válogatott csapatok mérkőzését. Az első félidő elején a magyarok fölényben vannak és a 21 percben goalt is lőnek. Az osztrákok azonban hamarosan felnyomulnak és Hausler révén kiegyenlítik, majd nemsokára még egy goalt lőnek. A második félidőben Cejnar prágai bíró Fogl III. kiállításával erősen meggyöngyíti a magyar csapatot és így sikerült az osztrákoknak a harmadik goalt is berugni a magyar kapuba.

A fiatal Radnicski játékosok meglepő szép győzelmet arattak a beogradi Radnicskin. Különösen a csatársort illeti dicséret, amelynek tagjai nagyszerűen értékék a minden technikát nélkülöző beogradiakat faképnél hagyni. A csapatnak azonban még sokat kell javulnia, hogy a most mesés formában levő többi első osztályú csapatainkkal lépést tudjon tartani. A novisádiak 6:1 (1:1)-re győztek.

Alapos revansot vett a Jugoszlavia a BSK csapatán. A legutóbbi barátságos mérkőzésen a BSK 5:2-re győzte le a bajnokot és így érthető, hogy a Jugoszlavia komolyan felkészült a vasárnapi bajnoki mérkőzésre. A sáros talajon is nagyszerű küzdelmet vívott a két csapat, de csak az első félidőben, mert a másodikban a Jugoszlavia akarata szerint bánt el ellenfeleivel. A nagyszámu közönség azért az utolsó percig a helyén maradt. A Jugoszlaviára nézve kedvezőtlenek voltak a kilátások közvetlenül a játék előtt. Petrovicsot nem engedte az alszövetség játszani, Mahek pedig elkésett és helyére az ifjusági Perica állt, aki már délelőtt játszott egy mérkőzést. Ezek a körülmények azonban csak még jobban erősítették a győzni akarást a Jugoszlavia játékosainak. Az első goalt Wetzler lőtte az első percben. A Jugoszlavia hamar kiegyenlített, de a BSK ismét megához ragadta a vezetést Vasiljevics révén. Rövid játék után Luki hibájából a Jugoszlavia kezébe jutott a vezetés. — A második félidőben óriási fölénybe került a Jugoszlavia és játsza érte el goaljait, amelyből Sekulics négyet, Petkovics háromat, Luburics egyet lőtt.

Hollandia—Belgium 5:0. A mérkőzést az amsterdami stádiumban játszották.

A MAC hétfői jubilaris atlétikai versenye. A Magyar Atlétikai Club jubilaris versenyeinek szorozata hétfő délután kezdődött meg. A margitszigeti sporttelepen atlétikai háziversenyt rendezett a MAC, amely mindössze négy versenyszámból állott. A négyszáz méteres síkfutást Juhász György nyerte 51.5 másodperc alatt, nyolcszáz méteren pedig Körössi Dániel lett az első 2 perc 3.8 másodperces idővel. A rudugrásban Karlovits János lett az első, aki átugratta a 350 centiméteres magasságot is. A diszkoszdobás győztese Engelthaler Kálmán lett 42 méter 92 centiméteres dobással.

Stájerország—Budapest II. osztály 3:2.

APOLLO-ban május hó 6—7-én:

NANON

a hasonló nevű opera után 6 felvonásban. Főszereplők: Eszterházy Ágnes grófnő, Harry Liedtke és Hanni Weisse

MÁJUS
6
SZERDA

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralelkeskedő előfizetőinket és viszont-elárúsítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala.

— **Gépész és fűtő vizsga.** A velükibecskereki gépész és fűtő vizsgázató bizottság közli, hogy a lokomobil gépészek és stabil fűtők legközelebbi vizsgája 1925. május 20-án lesz. A kötelező kurzusok, amelyek a vizsgát megelőzik 1925. május 15-én kezdődnek. A jelölteknek a következő okmányokat kell magukkal vinniük: 1. Születési bizonyítvány. 2. Erkölcsi bizonyítvány. 3. A községi előjáróság által kiállított bizonyítvány az eddigi praksissal. Ezen a vizsgán kívül még június 14-én és július 4-én lesz egy vizsga.

— **A „Hitélet” májusi száma most hagyta el a sajtót a következő tartalommal:** 1. Május királynője. — 2. Jézus sz. Szive apostol szolgája. — Keresztény lélek. — 4. Mirjam, a fehér róza. — 5. A szeplőtlen fogantatás érme. — Kötelesség a jubileumi évben. — 7. Mindenki üdvözülhet. — 8. Jól jegyezd meg. — 9. Az igaz vallás. — 10. Saját szavaival legyőzve. — 11. A missziós mise-adomány által megváltva a rabszolgaságból! — 12. A skapulárétársulat tagjainak kötelességei. — 13. Május. — 14. Mária el nem hagy. — 15. Hírek. A hitbuzgalmi folyóirat Fáth Ferenc apátplébános és Quotidián Lajos mosorini lelkész szerkesztésében jelenik meg. Előfizetési ára egy évre 50, félévre 25 dinár. Megrendelhető Fáth Ferenc apátplébánosnál Novisadon, vagy Quotidián Lajos lelkésznel Mosorinban.

Innen-onnan

— **Primadonna kerestetik.** Mintha Pirandello írta volna: A madridi színházi életnek nagy szenzációja van. A spanyol főváros leglátogatottabb színháza, a Teatro Eslare, amely most azzal lepte meg a közönséget, hogy előadásait beszüntette, mert primadonnája, Katerina Barcena, a közönség ünnepelt kedvence, hirtelen veszedelmes megbetegedett. A közönség nem hitt a művész nő betegségében, mivel nem is volt igaz. Ellenben úgy áll a dolog, hogy a tündöklő szépségű primadonna — egyszerűen faképnél hagyta a színházat és megszökött az udvarlójával, aki pedig elég nevezetes ember Spanyolországban: Maurice Maura, ismert író, a volt miniszterelnök fia. A Teatro Eslare annál inkább kétségbe van esve, mert a fiatal Maura finanszírozta a színházat s eltönése vállalata bukását is jelenti. Hogy a szerelmes pár hol ütötte fel a tanyáját, azt máig sem tudják.

— **A rádium a titkos irásokat is láthatóvá teszi.** Huszonöt esztendeje annak, hogy a Curie házaspárt Párisban felfedezte a rádiumot. Ez alkalmából Párisban emlékkünnepet rendeztek és a rádium ipari felhasználásáról tartottak előadást. Ma a rádiumot urán ércéből nyerik, amelyekben százalékos arány szerint ugyanannyi a rádium, mint az urán az alapanyag és a rádium több más radioaktív elemet keresztül fejlődik ki. Ha valamely ércnek urán tartalmát ismerik, nem nehéz annak rádiumtartalmát is megállapítani. Uránt eddig szurokfajban, karnotitban és autonitban találtak. Az uránt tartalmazó szurokbányák közül a legismertebb a csehországi Joachimstal. Van még ilyen bánya a szászországi

Johann-Georgen Stattban és az angliai Cornwallisban, továbbá Észak-Amerikában, Kelet-Afrikában és Indiában. Carnotitot találtak az Egyesült-Államokban és a Kongó államban Katanga mellett. A katangai bányák felfedezése óta ez a hely lett a rádiumtermelés főhelye. Szurokból legelőször Joachimstahlban tudták rádiumot nyerni. Az egész világon 1921-ig összesen 140 gramm rádiumot sikerült előállítani. Egyetlen gramm rádium előállításához 500 tonna gondosan kiválogatott érc, 500 tonna különböző vegyszer, 1000 tonna szén hajtóereje, 10.000 tonna desztillált víz és 150 ember egyhavi munkájára van szükség. Ma ugy alakult a helyzet, hogy a világ rádiumszükségletének kilencvenhat százalékát a katangai bányák érceiből nyerik, amelyeket Oolenben, Amsterdam mellett dolgoznak fel. A világháborúban a rádiumot arra is felhasználták, hogy segítségével a fegyverek irányzékát gyengén világítóvá tették. Egy másik alkalmazása abból áll, hogy igen gyenge oldatai segítségével a titkos írásokat láthatóvá tették. A rádiumkiszáradások biológiai hatása közismert. A világ mai rádiumkészlete még nem elegendő arra, hogy alkalmazhatóvá legyen minden módját kipuhathatják.

Tőzsde

Newyorki tőzsde

1925 május 5, 10 óra

Beograd	161.50	Prága	296.50
London	486.5/8	Berlin	2380.—
Páris	524.50	Bécs	14.—
Milano	410.50	Budapest	14.—
Zürich	1933.—	Bukarest	46.—
Brüsszel	—	Amsterdam	—

Beogradi tőzsde

1925 május 5, 17 óra

Bécs	0.0875	London	301.50
Prága	184.20	Zürich	1202.—
Milano	255.25	Newyork	62.15
Páris	326.—	Irányzat:	csendes

Chicago terménnytőzsde

1925 május 5, 10 óra

Buza		Tengeri	
Május	161.50	Május	106.75
Július	152.—	Július	109.75
Szeptember	143.75	Szeptember	109.50
Irányzat: szilárd		(Avala)	

Novisadi terménnytőzsde

1925 május 5. (Hivatalos jegyzések)

Tengeri

szeremi dup.kassza kötés 185, 200 mm szerbiai V. szávai kötés 197.50, 3000 mm szerbiai Smederovo kötés 202, 5000 mm szerbiai VI. dunai h. kötés 207, 4000 mm Irányzat: változatlan

Novisadi értéktőzsde

1925 május 5. (Hivatalos jegyzések)

Állami kölcsönkötvények

1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 62.—, kínálat 63.—, kötés —, 4 százalékos kölcsön Bosznia-Hercegovina agrárviszonyainak rendezésére kereslet 29.—, kínálat —.

Állami sorsjegyek

2 és fél százalékos állami hadikártérítési sorsjegy kereslet 165.—, kínálat 159.50, kötés 166.50, 1888. évi nyerevény sorsjegy (Dohány sorsjegy) kereslet —, kínálat —, 2 százalékos sorsjegykölcsön új szelvényekkel kereslet —, kínálat —.

Részvények

Városi jódosgyógyfürdő és ásványvíz részvénytársaság kereslet —, kínálat 75. Ma, 6-án nincs tőzsdénap

Szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalata

Apró hirdetések.

FŐZNI TUDÓ mindenféle leány felvétetik
Cím megtudható e lap kiadóhivatalában.

EGY egészséges erős fiatal asszony SZOP-TATOS DÁJKÁNAK felvétetik. Bővebbet Schmidt tanítónál, Temerin. 813-1-2

IRODÁNAK, műhelynek, esetleg raktárnak alkalmas helyiség kiadó. Cím: Futoski put 27. szám. 810-1-6

ELADÓ egy használt ajtó és egy ablak Gajeva u. 11. 815-1-2

HIRDETÉSEK

Jó házból való

kifutó fiu

felvétetik a

Kereskedelmi és Iparbank r. t.-nál

Mérnökök és építészek részére alkalmas Másoló (copier) rama

70x90 cm. nagyságban, vastag filsbetéttel, 7 mm. üveglappal, azonnal eladó. Bővebbet a kiadóban.

Minden méretű és minőségű

SZÖNYEGEK

gazdagon felszerelt raktára:
Hemler Péter Utódinál, Novisad.

Beck János

papirkereskedése és
könyvkötészete

NOVI SAD, Futaki ut 94.

Állandó a nagy választék képeslap újdonságokban.
Nagy raktár divatos, modern levélpapírokból.

Iskolacikk, író- és rajzszerek, képeslap albumok, emlékkönyvek a legolcsóbb árakon.

Géperőre berendezett
modern könyvkötészet

Ha még nem ismeri,

ugy saját érdekében I levelező-lapon kérjen azonnal mutatványszámot

A MUNKA

című gazdasági és ipari szaklapból, melynek nagyszámú cikkei a gazdasági és ipari gyakorlat legjelesebb szakemberei írják. A lap 12—16 oldal terjedelemmel vasárnaponként jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 60 D. Hirdetési rovata minden más lapnál olcsóbb és eredményesebb. Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Subotica, Ciril Metod try 6. sz.

1-0

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a **Városi Jódosgyógyfürdő parkjában** levő

cukrász pavillonomat

mától kezdve újból megnyitottam. Gondoskodva mindenféle friss sütemény, deszert, fagyalt, jegeskávé, hideg és meleg kávé, tej és aludt tej kaphatók. Pontos kiszolgálás. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Tisztelettel Pánity Dušan, cukrász.

792-1-2

Novisadon Vodnikova ul. 7. számu

HÁZ

azonnal átvehető lakással együtt kedvező áron szabad kézből eladó. Bővebbet a tulajdonosnál

Jovan Senderakov, Vodnikova 7. sz.

NAGYFEJEŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzoterem és gombáthúzás. Legújabb függöny, stor s fehérnemű minták

Vásár-hirdetmény.

A novisadi országos állat és kirakodó vásár 1925. május 16., 17. és 18-án a Pirosi-uton a református temető mellett fog megtartani, melyre mindenféle állatnak vérszentes helyről leendő felhajtása szabályszerű marhalevéllal megvan engedve.

Minden iparos és kereskedő, valamint az utazó iparosok és kereskedők, akik elárúsítás céljából jönnek a vásárra, kötelesek iparigazolványukat magukkal hozni. Akik iparigazolványukat nem hozzák magukkal, azoknak nem fog megengedtetni az árusítás a vásáron.

Ez a rendelet ugy az idegenekre, valamint a helybeliekre is vonatkozik. Az árusító helyek kiosztása és ellenőrzése végett a vásárra jövő minden iparos és kereskedő köteles iparigazolványát a vásári hatóság felhívására felmutatni.

Akinek nincs iparigazolványa, az nem kap elárúsító helyet a vásáron.

A vásártéren senkinek sem szabad árusító helyét elfoglalni, míg azt a vásár rendezésével megbízott tisztviselő meg nem határozza.

Novisad szab. és kir. város rendőrkapitányi hivatal, 1925. május 1-én.

Főkapitányi hivatal.

Határozat.

A rendőrfőkapitányi hivatal a városi tüzoltó szabályzat 22. §-a alapján a következőket rendeli el:

Ha a tüzoltó autók tüzhoz kivonulnak, szirénával vagy kürttel adnak jelet, ez alkalommal az összes közlekedési eszközöknek ki kell térni előlük az ut jobb oldalára és addig ott maradni, amíg az autók nem mennek el.

Ezt azért kellett elrendelni, mert a kocsik és autók szabálytalanul közlekednek és ezáltal megakadályozzák a városi tüzoltóság gyors és szabad mozgását, ami által egyrészt az utca forgalmát veszélyeztetik, másrészt pedig a tüz gyors eloltása elé górdítanak akadályokat.

Az ezen rendelet ellen vétőket az 1879. évi 40. t. c. 141. §-a alapján fogják megbüntetni.

Novisad város rendőrfőkapitányi hivatala 1925. április 24.

Mihaldzsics
rendőrfőkapitány.

Hirdetmény.

Ezennel kihirdetjük, hogy Novisad város házipénztárának, a nyugdíj és árva alap költségvetése az 1925. évre elkészült és ma 15 napra közszemlére tétetett és minden nap betekinthező a városi számvevőség irodájában (II. em. 42. szám) a hivatalos órák alatt.

Novisad, 1925. április 27.

Városi Tanács.

Eladók

1 mángorló gép, 1 fehér konyhakredenc, gyermek ágy, konzol tükör, jégsekrény és 1 vas csirke ketrec. Bővebb megtudható a kiadóban. 796-1-3